

INSTRUMEN PENTAKSIRAN PRESTASI STANDARD AWAL PERKEMBANGAN KREATIVITI DAN ESTETIKA KANAK-KANAK MALAYSIA: KONSENSUS PAKAR

***Mohd. Nazri Abdul Rahman**

Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya

**mohdnazri_ar@um.edu.my*

Nordin Abd. Razak

Pusat Pengajian Ilmu Pendidikan, Universiti Sains Malaysia

Nasrul Anuar Abd Razak

Fakulti Kejuruteraan, Universiti Malaya

Haireen Abdul Hadi

Fakulti Perubatan, Universiti Malaya

Muhammad Asyraf Mansor

Pusat Kelestarian dan Komuniti Universiti Malaya

ABSTRACT

The Assessment Performance of Early Standards for the Development of Creativity and Aesthetics among Children in Malaysia includes the process of task completion by children in a real context. A child's actual ability refers to a child's ability to connect, apply, and accomplish tasks in his or her environment that will result in authentic and meaningful learning. This study aims to identify the items of the Standard Performance Assessment Instrument for the Development of Creativity and Aesthetics of Malaysian Children, especially children aged 4 to 6 years based on expert consensus. Data collection was carried out using the Fuzzy Delphi Method and NGT methods. A total of 10 experts in the field of early childhood education, assessment, and evaluation, officials of the Ministry of Education Malaysia (Curriculum Development and Development Division) and preschool teachers were selected to analyze the fuzziness of expert consensus. The findings of the study have listed 26 items that are suitable to be developed as instruments of early standard performance assessment of the development of creativity and aesthetics of Malaysian children. The proposed improvement to implementation is to provide space and opportunities for children to express themselves in an open environment. Besides, examining the traditional artistic elements of Malaysian society that are suitable to be adapted as one form of assessment activity in the early standard performance assessment in the domain of creativity and aesthetic development.

Keywords: Early Childhood Assessment, Early Childhood Education

PENGENALAN

Pentaksiran pendidikan di Malaysia berubah seiring dengan perubahan sistem pendidikan pada peringkat global. Perubahan sistem pendidikan ini bukan hanya struktur kurikulum, kaedah penyampaian tetapi juga meliputi bentuk penilaian dan pentaksiran. Pendidikan hari ini bukan sahaja

menampilkan perubahan kepada cara berfikir tetapi juga cara bertindak seseorang dalam pelbagai situasi.

Kepesatan perkembangan teknologi digital hari ini menyaksikan pelbagai perubahan drastik baik dalam bentuk penyampaian pembelajaran mahupun pentaksiran dan penilaian pembelajaran. Seajar dengan perkembangan pesat ini, sistem pentaksiran berasaskan kriteria dan prestasi turut berubah. Seseorang kanak-kanak bukan hanya diukur berdasarkan prestasi tetapi juga menjangkaui aspek perkembangan secara holistik. Bentuk ujian tradisional seperti Ujian Pensil-Kertas atau Ujian Aneka Pilihan dilihat tidak berupaya untuk mengukur kebolehan kanak-kanak untuk berfikir dan menyelesaikan masalah secara holistik (Mohd Haidir Yusof & Norasmah Othman, 2019; Wan Mohd Zulhairi, 2004) sebaliknya pentaksiran secara individu perlu dilakukan bermula dari awal perkembangan kanak-kanak (Tan Ai Mei, 2010).

Pentaksiran berasaskan prestasi perkembangan kanak-kanak dilihat sebagai satu langkah yang sesuai untuk mengukur kebolehan kanak-kanak berdasarkan prestasi mereka ke atas item atau tugas yang diberikan. Maka, bagi mendepani cabaran Revolusi Industri 4.0, sistem pendidikan hari ini telah menunjukkan berlakunya peningkatan penggunaan alat pengujian untuk mengukur pencapaian dan prestasi pada peringkat awal kanak-kanak. Menurut Nor Mashitah Mohd Radzi, Mariani Md Nor, Abdul Halim Masnan & Nasir Masran (2017), ibu bapa terus mempersoalkan kurangnya penekanan terhadap alat pengujian prestasi kanak-kanak di Malaysia khususnya dalam mentaksir perkembangan kanak-kanak secara holistik. Menurut Copple dan Bredekamp (2009), strategi pentaksiran pada peringkat awal kanak-kanak seharusnya memberi faedah kepada kanak-kanak dan seterusnya meningkatkan proses pembelajaran di awal usia kanak-kanak.

Walau bagaimanapun, bentuk pentaksiran di sekolah hari ini tidak memberi penekanan kepada keperluan dan minat kanak-kanak sebaliknya lebih memberi tumpuan kepada pengujian kognitif (Wortham, 2012). Ini secara tidak langsung menjejaskan perkembangan holistik kanak-kanak. Seharusnya, bentuk pentaksiran prestasi kanak-kanak dapat menentukan tahap perkembangan dan kemahiran yang belum atau perlu dikuasai oleh setiap kanak-kanak. Ini penting bagi guru untuk merancang proses pengajaran dan pembelajaran dengan berkesan

Prinsip pentaksiran untuk peringkat kanak-kanak perlu memberi impak terhadap perancangan program penilaian dan kualiti pendidikan. Fokus utama pentaksiran pada peringkat awal kanak-kanak adalah perkembangan holistik. Maka, melalui rekod pentaksiran prestasi yang sistematik dan menyeluruh, guru dapat mengetahui dan memahami perkembangan sebenar kanak-kanak. Sehubungan dengan itu, pada tahun 2010, modul pentaksiran perkembangan murid diperkenalkan di Prasekolah oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Modul pentaksiran ini bertujuan untuk memperkembangkan potensi kanak-kanak berumur 4 hingga 6 tahun secara menyeluruh dan bersepadu dalam aspek jasmani, emosi, rohani, intelek dan sosial melalui persekitaran pembelajaran yang kondusif dan selamat, menyeronok, kreatif dan bermakna. Isunya, pentaksiran prestasi ini lebih berbentuk formatif dan autentik melalui pengajaran dan pembelajaran harian guru. Maka, ketidakfahaman guru dan kesukaran guru untuk membuat pentaksiran yang jelas dan holistik telah mengekang proses pengembangan prestasi kanak-kanak secara menyeluruh (Norshafinaz Abdul Sani & Faridah Yunus, (2018). Tambahan pula, proses pembelajaran bertujuan untuk mencapai objektif pengajaran dan hasil pembelajaran. Persoalannya, bagaimana mentaksir penguasaan yang diperolehi oleh kanak-kanak?

SOROTAN KAJIAN

Pentaksiran pembelajaran dilaksanakan untuk mengesan perkembangan kanak-kanak dan seterusnya mengambil tindakan segera bagi kanak-kanak yang mengalami permasalahan dalam perkembangan dan pembelajaran. Proses pentaksiran biasanya dilaksanakan secara pemerhatian ke atas bentuk pedagogi,

aktiviti pengajaran dan pembelajaran serta rutin harian kanak-kanak. Pentaksiran seharusnya dapat memperkembangkan domain kognitif, moto halus, motor kasar, sosioekonomi dan Bahasa (Brassard. & Boehm, 2007).

Pentaksiran terdiri daripada dua bentuk iaitu pentaksiran formatif dan pentaksiran sumatif. Pentaksiran formatif dilaksanakan oleh guru semasa sesi pengajaran dan pembelajaran menerusi Teknik sokratik, pemerhatian melalui gambar dan video. Manakala pentaksiran sumatif pula tidak hanya terhad kepada ujian bertulis sebaliknya boleh dilaksanakan menerusi senarai semak, rubrik dan skala kedudukan yang boleh dilakukan semasa sesi pengajaran dan pembelajaran berlangsung. Kajian Zaharah Osman, (2008) menunjukkan bahawa guru prasekolah mempunyai kepercayaan yang tinggi terhadap teknik, penggunaan dan keperluan latihan dan perkembangan professional guru.

Sehubungan dengan itu, di Malaysia, pengenalan kepada standard awal perkembangan kanak-kanak telah bermula pada tahun 2010 menerusi Bahagian Pembangunan Kurikulum. Standard awal pembelajaran dan perkembangan kanak-kanak merupakan alat pentaksiran yang dapat membantu guru meningkatkan keberkesanan penyampaian pengajaran bagi perkembangan holistik dan keperluan kanak-kanak.

Standard Awal Pembelajaran Perkembangan yang diperkenalkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum, Kementerian Pendidikan Malaysia merangkumi enam domain iaitu Kognitif, Bahasa, Kreativiti, Fizikal, Sosioekonomi dan Rohani.

PENYATAAN MASALAH

Pentaksiran Standard Awal Kanak-kanak secara umumnya bersifat holistik iaitu meliputi aspek kognitif, bahasa, kreativiti, fizikal, sosioemosi dan rohani. Instrumen pentaksiran yang baik, berindak sebagai alat refleksi terbaik kepada guru untuk mengenalpasti dan mendalami aspek potensi kanak-kanak. Pembelajaran abad ke-21 ini, menampilkan amalan refleksi guru semakin dipinggirkan khususnya di peringkat awal kanak-kanak sedangkan ia memberi impak yang besar terhadap perkembangan kanak-kanak (Paige-Smith & Craft, 2011).

Atas kepentingan ini, pihak Kementerian Pendidikan Malaysia telah melaksanakan Standard Pentaksiran Murid Prasekolah menerusi Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan di semua prasekolah mulai tahun 2010. Hakikatnya, pentaksiran ini hanya berlaku pada peringkat umur 6 tahun sedangkan proses pentaksiran seharusnya berlaku di awal perkembangan kanak-kanak iaitu bermula 2 tahun. Ini kerana penilaian tahap kesediaan kesediaan kanak-kanak ke arah pembentukan perwatakan diri yang seimbang dari segi intelek, rohani, emosi, sosial dan jasmani perlu bermula di peringkat awal usia. Ketidahseragaman instrumen pentaksiran perkembangan awal kanak-kanak memberi impak terhadap keupayaan guru untuk mengukur perkembangan kognitif dan emosi kanak-kanak. Secara tidak langsung menjejaskan persediaan awal kanak-kanak sebelum memasuki alam persekolahan formal.

Seterusnya isu kesinambungan pentaksiran pembelajaran standard di peringkat prasekolah dan sekolah rendah. Populasi kanak-kanak yang berumur di bawah 5 tahun adalah 8.0% atau 2.6 juta daripada jumlah penduduk Malaysia pada tahun 2018. Daripada jumlah ini hanya 204, 100 kanak-kanak mengikuti pendidikan prasekolah dan 364,000 mendapat pendidikan di Taska atau Tadika Swasta. Maka isunya, adalah keseragaman bentuk pentaksiran standard prestasi yang digunapakai oleh kedua-duanya. Sehubungan dengan itu adalah penting untuk mewujudkan instrumen pentaksiran prestasi standard perkembangan kanak-kanak diperkenalkan ke arah kesinambungan pembelajaran di peringkat sekolah rendah.

Isu kompetensi guru dalam menjalankan proses penilaian perkembangan prestasi standard kanak-kanak

merupakan kekangan utama proses pentaksiran kanak-kanak dilaksanakan dengan berkesan (Yaakop, 2002). Sebagai penilai, guru berhadapan dengan kekangan dalam menjalankan penilaian hasil kerja murid. Antara kekangan utama guru adalah bilangan kanak-kanak terlalu ramai dalam satu kelas, masa yang terhad dan portfolio yang dibangunkan tidak menggambarkan perkembangan kanak-kanak dalam aspek yang dinilai (Surayah, 2003; Ramlah Ab. Khalid, Jamil Ahmad & Analisa Hamdan, 2015). Justeru berdasarkan isu yang diketengahkan, maka wujud keperluan untuk pembinaan instrument Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan kanak-kanak yang bersesuaian dengan konteks Malaysia.

TUJUAN KAJIAN

Tujuan kajian ini adalah untuk mendapatkan konsensus pakar terhadap Instrumen Pentaksiran Standard Prestasi Awal Perkembangan Kreativiti dan Estetika Kanak-kanak Malaysia. Untuk mencapai tujuan kajian ini, maka objektif kajian adalah untuk mengenal pasti item-item pentaksiran standard prestasi awal perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak. Bagi memenuhi objektif yang digariskan ini, maka persoalan kajian adalah seperti berikut:

“Apakah item pentaksiran standard prestasi awal dalam perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak Malaysia khususnya yang berumur empat sehingga enam tahun mengikut pandangan pakar?”

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini menggunakan pendekatan Fuzzy Delphi untuk mendapatkan kesepakatan di antara panel pakar mengenai item pentaksiran standard prestasi awal dalam perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak Malaysia khususnya yang berumur empat sehingga enam tahun.

Pendekatan Fuzzy Delphi

Pendekatan Fuzzy Delphi telah diperkenalkan oleh Kaufmann dan Gupta (1988) merupakan gabungan antara Teori Set Fuzzy dan Teknik Delphi. Kaedah Fuzzy Delphi merupakan satu kaedah analisis membuat keputusan yang menggabungkan Teori Fuzzy dalam Tradisional Delphi.

Kaedah ini juga dikenali sebagai pendekatan 23onsensus atau ‘*inner-opinion consensus*’ (*thoughts, intuitions and feelings*) daripada sekumpulan pakar yang dipilih atau Delphi Pemilihan oleh pakar. Menurut Adler dan Ziglio (1986) kaedah delphi adalah satu proses berstruktur untuk mengumpul dan menyaring pengetahuan dari sekumpulan pakar melalui beberapa siri soal selidik diselangi dengan maklumbalas pendapat pakar yang terkawal. Kaedah *Fuzzy delphi* (FDM) merupakan pendekatan pengukuran yang lebih efektif di mana ia berupaya menyelesaikan masalah yang mempunyai ketidakpastian dan ketidakpastian bagi sesuatu isu yang di kaji.

Peserta kajian

Seramai 10 orang pakar telah dipilih secara *purposive* untuk menjadi panel pakar dalam kajian ini berdasarkan ketetapan pemilihan panel pakar fuzzy delphi antara 10-20 (Adler & Ziglio, 1996). Setiap pakar yang dipilih mempunyai pengalaman lebih daripada 10 tahun dalam bidang Pendidikan Awal Kanak-kanak, pegawai Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) dari Bahagian Perkembangan Kurikulum dan Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan, guru prasekolah dan ibu bapa. Profil pakar yang dipilih ditunjukkan dalam jadual 1.

Jadual 1

Profil Pakar

Panel Pakar	Kepakaran	Bilangan
Guru Cemerlang Prasekolah	<ul style="list-style-type: none"> - Pengalaman lebih 10 tahun dalam bidang Pendidikan Awal Kanak-kanak /Prasekolah - Terlibat sebagai juru latih / penceramah / perkongsian pedagogi atau latihan kepada guru-guru di peringkat daerah, negeri atau kebangsaan 	2
Pensyarah Cemerlang Prasekolah (Institut Pendidikan Guru)	<ul style="list-style-type: none"> - Pengalaman lebih 10 tahun dalam bidang Pendidikan - Terlibat sebagai juru latih, penceramah Latihan Dalam Perkhidmatan kepada guru-guru di peringkat daerah, negeri atau kebangsaan 	2
Pegawai Bahagian Pembangunan Kurikulum, Kementerian Pendidikan Malaysia / Pegawai Kementerian Pendidikan Malaysia	<ul style="list-style-type: none"> - Mempunyai pengalaman sebagai pegawai pembangunan kurikulum khususnya bidang pendidikan awal kanak-kanak dan telah berkhidmat dalam bidang pendidikan melebihi 10 tahun - Terlibat dalam pembangunan kurikulum dan pemantauan, bimbingan dan khidmat sokongan kepada guru-guru prasekolah di sekolah 	2
Pensyarah Kanan dan Profesor atau Pakar Pendidikan Awal Kanak-kanak	<ul style="list-style-type: none"> - Pengalaman dalam Pendidikan Awal kanak-kanak melebihi 10 tahun perkhidmatan - Terlibat dalam aktiviti penulisan dan kajian-kajian berkaitan pendidikan awal kanak-kanak 	2
Wakil Ibu Bapa / Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG)	<ul style="list-style-type: none"> - Mempunyai anak-anak yang masih di peringkat prasekolah atau Tadika - Terlibat aktif dalam persatuan ibu bapa dan guru / pertubuhan pelajar 	2

Instrumen Kajian

Instrumen Fuzzy Delphi dibentuk melalui proses utama iaitu temu bual dan sorotan kajian. Proses pertama melibatkan 5 orang panel pakar dalam bidang pentafsiran dan penilaian, pakar pendidikan awal kanak-kanak dan guru cemerlang prasekolah dan pegawai kurikulum. Dapatan temu bual seterusnya dilakukan pemetaan tema dengan sorotan kajian bagi membangunkan soal selidik Fuzzy Delphi. Pemetaan ini dilaksanakan bagi mengumpul maklumat berkaitan pentaksiran prestasi standard perkembangan kanak-kanak – Domain Kreativiti dan Estetika. Soal selidik Fuzzy terdiri daripada 2 komponen utama iaitu Demografi Pakar dan Standard Perkembangan Kanak-kanak-Domain Kreativiti dan Estetika.

Prosedur Pengumpulan dan Analisis Data

Soal selidik FDM yang dibentuk seterusnya ini dijalankan kajian rintis menggunakan sampel kajian seramai 10 orang responden iaitu ibu bapa, guru prasekolah dan TASKA, pensyarah bidang pendidikan awal kanak-kanak dan pensyarah kanan dalam bidang pentaksiran dan penilaian universiti awam. Instrumen kajian ini mempunyai nilai kesahan Cronbach Alpha 0.90.

Seterusnya, proses pengumpulan dan analisis data kajian fuzzy delphi dimulakan dengan langkah-langkah seperti berikut:

1. Menentukan jumlah pakar yang terlibat iaitu antara 10-20 responden (Adler & Ziglio, 1996). Kajian ini memilih untuk mendapatkan konsensus pakar seramai 10 orang.
2. Menentukan Skala Linguistik, berdasarkan kepada *triangular fuzzy number*. Dalam kajian, penyelidik telah memilih skala likert 5 point.

SKALA LINGUISTIK 7 POINT			
Sangat Setuju	0.60	0.80	1.00
Setuju	0.40	0.60	0.80
Sederhana Setuju	0.20	0.40	0.60
Tidak Setuju	0.10	0.20	0.40
Sangat Tidak Setuju	0.00	0.10	0.20

3. Segala data dijadualkan untuk mendapatkan nilai purata (m_1, m_2, m_3) iaitu Nilai Minimum, Nilai Munasabah dan Nilai Maksimum.
4. Menentukan jarak antara nombor bagi menentukan nilai *threshold* dengan menggunakan rumus berikut:

$$d(\tilde{m}, \tilde{n}) = \sqrt{\frac{1}{3}[(m_1 - n_1)^2 + (m_2 - n_2)^2 + (m_3 - n_3)^2]}$$

5. Menurut Cheng dan Lin (2002), jika jarak purata dengan data penilaian pakar adalah kurang daripada nilai *threshold* 0.2, maka semua pakar-pakar telah mencapai konsensus. Penentuan kesepakatan kumpulan adalah melebihi 75% (Chu & Hwang, 2008). Sekiranya ketidaksepakatan pakar tidak diperoleh, maka pusingan kedua Teknik Fuzzy Delphi perlu dilakukan semula atau item tersebut dibuang.
6. Menentukan agregat Fuzzy Evaluation dengan cara menambah semua nombor fuzzy.
7. Proses *Defuzzification*. Proses ini bertujuan untuk menentukan kedudukan (rangking) bagi setiap pemboleh ubah/ sub-pemboleh ubah. Terdapat 3 rumus yang boleh diaplikasikan:

$$A_{max} = 1/3 * (a_1 + a_m + a_2)$$

ANALISIS DATA DAN PERBINCANGAN

Kajian ini telah menetapkan untuk memilih item yang hanya dalam lingkungan skala linguistik iaitu setuju dan sangat setuju dari skala likert point 5.

Analisis dapatan dilapor berdasarkan konsensus pakar bagi setiap item dalam Instrumen Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan Kreativiti dan Estetika Kanak-kanak Malaysia seperti berikut:

Instrumen Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan Kreativiti Kanak-kanak Malaysia

Berdasarkan jadual 2, persetujuan pakar ke atas 26 instrumen pentaksiran prestasi standard awal untuk perkembangan kreativiti kanak-kanak dilaporkan. Analisis data menunjukkan bahawa keseluruhan item bagi kesahan instrumen pentaksiran prestasi standar awal perkembangan kreativiti kanak-kanak adalah dipersetujui oleh kumpulan pakar berdasarkan syarat yang telah ditetapkan iaitu nilai *Threshold Item* (d_{item}) ≤ 0.2 dan kesepakatan kumpulan pakar $\geq 75\%$. Maklum balas kesepakatan pakar terhadap item yang sesuai dibangunkan sebagai instrumen pentaksiran prestasi standard awal perkembangan kreativiti kanak-kanak Malaysia dilaporkan dalam jadual 1 mengikut nilai *defuzzification* dan *ranking* (Skor).

Jadual 2

Instrumen Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan Kreativiti dan Estetika Kanak-kanak Malaysia

Item	Average Respon			Defuzzification Value	Skor	Nilai d_{item}	Kesepakatan Pakar
	M1	M2	M3				
A. Kesenian							
1. Dapat menghasilkan contengan berbentuk	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima
2. Dapat menampal mengikut kreativitiya	0.54	0.74	0.94	0.74	4	0.0916	Diterima
3. Dapat menangkap capan menggunakan bahan tertentu	0.52	0.72	0.92	0.72	5	0.1222	Diterima
4. Boleh mengaitkan dan menerangkan tentang lukisan (hasil kerjanya)	0.48	0.68	0.88	0.68	6	0.1833	Diterima
5. Dapat menconteng dan memperkatakan mengenainya	0.56	0.76	0.96	0.76	3	0.0262	Diterima
B. Mainan Kreatif							
6. Boleh melibatkan permainan olok-olok	0.56	0.76	0.96	0.76	3	0.0262	Diterima
7. Dapat melakonkan pelbagai watak	0.56	0.76	0.96	0.76	3	0.0262	Diterima
8. Boleh bermain alat mainan dengan kreatif	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima
C. Nyanyian							
9. Boleh menyanyi mengikut rentak dan ritma lagu	0.60	0.80	1	0.80	1	0.2000	Diterima
10. Menyanyi sambil menggerakkan badan secara kreatif	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima
D. Muzik dan Alatan Muzik							
11. Boleh mengenal pasti dan menamakan alat muzik	0.56	0.76	0.96	0.76	3	0.0262	Diterima
12. Dapat memainkan alat muzik	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima
E. Pergerakan Kreatif							
13. Boleh melakukan aksi kreatif	0.60	0.80	1	0.80	1	0.2000	Diterima
14. Dapat menggerakkan badan berdasarkan lagu dan tarian tradisional	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima

15. Boleh memainkan jari mengikut ritma dan rentak muzik	0.52	0.72	0.92	0.72	5	0.1222	Diterima
16. Dapat menepuk tangan berdasarkan lagu dan muzik	0.52	0.72	0.92	0.72	5	0.1222	Diterima
17. Boleh membuat pergerakan kreatif sambil menyanyi	0.56	0.76	0.96	0.76	3	0.0262	Diterima
18. Dapat mencipta pergerakan mengikut watak kreatif	0.54	0.74	0.94	0.74	4	0.0916	Diterima
F. Cerita Kreatif							
19. Dapat mereka cerita kreatif sewaktu bermain atau menyanyi	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima
20. Dapat membuat imaginasi diri dalam perbualan khayalan	0.54	0.74	0.94	0.74	4	0.0916	Diterima
21. Melakonan cerita kreatif	0.58	0.78	0.94	0.78	2	0.0305	Diterima

Berdasarkan jadual 1, dapatan kajian menunjukkan kesemua nilai *threshold* (d_{item}) bagi setiap item dalam instrumen pentaksiran prestasi standard awal perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak adalah sama atau kurang dengan nilai $d_{item} \leq 0.2$. Maka, kesemua item dalam instrumen ini mendapat kesahan dan diterima berdasarkan kesepakatan pakar. Secara keseluruhan, data kajian menunjukkan bahawa pakar mencapai kesepakatan bahawa item bagi setiap konstruk dalam instrumen pentaksiran prestasi awal perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak boleh diaplikasikan untuk mengukur prestasi perkembangan kanak-kanak mengikut tahap umur 2-3 tahun dan 4 hingga 6 tahun. Dapatan kajian ini menunjukkan Instrumen Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan Kreativiti Kanak-Kanak dikategorikan kepada enam konstruk pentaksiran iaitu Seni Kreatif, Mainan kreatif, Nyanyian Kreatif, Pergerakan Kreatif, Muzik Kreatif dan Cerita Kreatif.

Berdasarkan dapatan kajian juga, item dalam konstruk Nyanyian Kreatif : Boleh menyanyi mengikut rentak dan ritma lagu dan Item dalam konstruk Pergerakan Kreatif : Boleh melakukan aksi kreatif kedudukan pertama dalam senarai keutamaan pakar berdasarkan kesepakatan persetujuan dengan nilai *defuzzification* 0.80 Manakala item dalam Konstruk Seni Kreatif : Boleh mengaitkan dan menerangkan tentang lukisan (hasil kerjanya) berada di kedudukan paling rendah dalam tahap kesepakatan persetujuan pakar dengan nilai *defuzzification* 0.68. Ini bermakna Pentaksiran Prestasi Standard Awal Perkembangan Kreativiti Kanak-Kanak yang paling utama dan sesuai didahulukan adalah melalui Nyanyian Kreatif (Kanak-kanak boleh menyanyi mengikut rentak dan ritma lagu dan Pergerakan Kreatif (Kanak-kanak boleh melakukan aksi kreatif). Menerusi aktiviti ini, guru dapat menilai tahap perkembangan kanak-kanak mengikut peringkat umur yang sesuai..

PERBINCANGAN

Analisis dapatan kajian ini menjawab persoalan kajian “Apakah item pentaksiran prestasi standard awal dalam perkembangan kreatif kanak-kanak Malaysia khususnya yang berumur empat sehingga enam tahun yang utama?”. Dapatan data kajian menunjukkan kumpulan pakar mencapai konsensus

bahawa item berikut boleh digunakan untuk membuat pentaksiran prestasi standard awal perkembangan kreativiti kanak-kanak mengikut peringkat umur semasa pelaksanaan aktiviti berikut:

- a) **Kesenian** : Melukis, Mewarna, Merekabentuk, Mencorak Membuat Archa dan lain-ain aktiviti seni kreatif yang boleh dilaksanakan oleh guru di taska dan prasekolah
- b) **Mainan Kreatif** : bentuk-bentuk permainan kreatif ini tidak hanya terhad kepada permainan di dalam bilik darjah mahupun luar bilik darjah. Sealian itu, mainan kreatif ini juga melibatkan permainan blok, lego, bongkah kayu atau permainan tradisional (mainan kreatif masyarakat)
- c) **Nyanyian** : Lagu kanak-kanak, Lagu Tradisi Masyarakat, Gurindam, Seloka dan Bahasa Berirama boleh dijalankan sebagai salah satu aktiviti yang dapat dijadikan satu bentuk pentaksiran perkembangan kreativiti kanak-kanak oleh guru semasa menjalankan sesi pengajaran dan pembelajaran.
- d) **Muzik dan Alatan Muzik** : alat muzik tradisi, gitar, harmonika dan lain-lain dapat digunakan oleh guru semasa sesi pengajaran dan pembelajaran. Kemahiran kanak-kanak untuk mengenali, bermain alat muzik dan menghasilkan irama atau rentak muzik kreatif merupakan salah satu bentuk pentaksiran perkembangan kreativiti kanak-kanak yang boleh dinilai oleh guru.
- e) **Pergerakan Kreatif**: Gerakan Badan, Tangan, Kaki atau kepala merupakan aktiviti yang dapat digabungkan dengan irama lagu atau bunyi alat muzik tertentu. Menerusi aktiviti ini, kanak-kanak dapat dinilai perkembangan kreatif melalui jenis gerakan atau tingkah laku yang ditunjukkan. Guru boleh membuat pentaksiran perkembangan kreativiti kanak-kanak semasa menjalankan aktiviti ini.
- f) **Cerita Kreatif**: Cerita Masyarakat, Cerita adaptasi Film atau Novel, cerita kanak-kanak dapat dijadikan sebagai bahan untuk memperkembangkan kreativiti kanak-kanak. Maka, menerusi pelaksanaan ini, guru dapat membuat pentaksiran prestasi perkembangan kreativiti kanak-kanak

Berdasarkan dapatan data analisis ini, kumpulan pakar mencapai konsensus terhadap bentuk pentaksiran prestasi yang boleh dilaksanakan kepada kanak-kanak untuk menilai tahap perkembangan kreativiti dan seterusnya merancang tindakan susulan yang ibu bapa dan guru dapat laksanakan untuk memperkembangkan tahap kreativiti dan estetika mengikut tahap umur.

KESIMPULAN

Dapatan kajian fuzzy delphi ini telah membuktikan kesahan dan kebolehpercayaan bagi mengukur prestasi standard awal perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak Tadika dan Prasekolah yang berumur antara 4 hingga 6 tahun berdasarkan instrumen ini. Analisis menyimpulkan bahawa lima kategori skla yang digunakan dalam instrumen ini adalah sesuai digunakan sebagai langkah modifikasi dalam menilai tahap perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak berasaskan prestasi. Pakar juga memberi persetujuan terhadap kesesuaian penggunaan rubrik lima kategori iaitu : Tanpa Bimbingan; Dengan Bimbingan; Tahap Kesetaraan; Tiada Maklumbalas dan Sedikit Bimbingan). Atas kepentingan perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak, adalah menjadi sandaran kepada setiap guru untuk melaksanakan instrumen pentaksiran standard awal perkembangan kreativiti dan estetika kanak-kanak berasaskan prestasi di dalam kelas dan pada sela masa yang ditetapkan. Pentaksiran berasaskan prestasi (*Performance-Based Assessment*) yang mendasari kajian ini bersesuaian diaplikasikan dalam bilik darjah tadika mahupun prasekolah. Kebolehan boleh diukur dengan melihat dan menilai prestasi kanak-kanak dalam aktiviti pembelajaran yang dilaksanakan dan penilaian secara berterusan boleh dilaksanakan di lokasi aktiviti kanak-kanak yang terlibat semasa proses pembelajaran oleh guru. Rusmusannya, kanak-kanak dapat dibantu dan diperkembangkan prestasi kreativiti berdasarkan bentuk pentaksiran dan penilaian yang lebih spesifik dan terperinci oleh guru melalui instrumen pentaksiran ini.

PENGHARGAAN

Ucapan terima kasih atas sokongan kewangan oleh Geran Community Engagement, Universiti Malaya - UMCares UMCARES001-20190 dan Impact Oriented Interdisciplinary Research Grant – IIRG010C-19SAH

RUJUKAN

- Adler M, Ziglio E. (1996). *Gazing into oracle: The Delphi method and its application to social policy and public health*. London: Jessica Kingsley Publisher.
- Cheng, C. H., & Lin, Y. (2002). Evaluating the Best Main Battle Tank Using Fuzzy Decision Theory with Linguistic Criteria Evaluation. *European Journal of Operational Research*, 142: 74-86. [https://doi.org/10.1016/S0377-2217\(01\)00280-6](https://doi.org/10.1016/S0377-2217(01)00280-6)
- Chu, C. H., & Hwang, G. J. (2008). A Delphi-based approach to developing expert systems with the cooperation of multiple experts. *Expert Systems with Applications*, 34(4): 2826–2840.
- Copple, C., & Bredekamp, S. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*. 3rd ed: Washington DC.
- Kaufmann, A. and Gupta, M.M. (1988). *Fuzzy Mathematical Models in Engineering and Management Science*. Elsevier Science Publishers, North-Holland, Amsterdam, N.Y.
- Malaysia, Ministry of Education. (2019). *Quick facts: Malaysian educational statistics*. Kuala Lumpur: Educational Policy Planning & Research Division, Ministry of Education Malaysia.
- Mohd Haidir Yusof & Norasmah Othman (2019). Isu dan Permasalahan Pentaksiran Alternatif dalam Sistem Penilaian di Malaysia. *E-prosiding Persidangan Antrabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan 24-25 April 2019*, Kolej Islam Antarabangsa Selangor.
- Murray J.W & Hammons, J.O (1995). *Delphi: A Versatile Methodology For Conducting Qualitative Reseaech*. *Review of Higher Education*, 18:4, 23-36.
- Nor Mashitah Mohd Radzi, Mariani Md. Nor, Abdul Halim Masnan & Md. Nasir Masran. (2017). Evaluation of an Early Science and Mathematics Standard Instrument Task Development, Scoring Set, and Psychometric Issues. *Advanced Science Letter*, 23(3): 2097-2100.
- Norshafinaz Abdul Sani & Faridah Yunus (2018). Amalan Perancangan, Pelaksanaan dan pentaksiran dalam proses pengajaran dan pembelajaran Pranumerasi di Tadika Swasta. *Jurnal Pendidikan Malaysia* 43 (2): 101-110
- Paige-Smith, A & Craft, A. (2011). *Developing Reflective Practice in the Early Years (2nd ed.)*. Berkshire: McGraw Hill, Open University Press.
- Ramlah Ab Khalid, Jamil Ahmad & Analisa Hamdan. (2015). Pembentukan Sikap Positif Guru Terhadap Pelaksanaan Aktiviti Pentaksiran. *Journal of Personalized Learning* 1(1):77-84
- Tan Ai Mei. (2010). *Pentaksiran Berasaskan Sekolah (PBS) di Malaysia*. *Kesediaan Guru, Isu dan Panduan Pelaksanaan*. UKM
- Wiggins, G.P (1993). *Assessing Student Performance*. San Francisco: Jossey-Base
- Wortham, S.C (2012). *Assessment in Early Childhood Education*. Ed.6th. US: Person
- Yaakop Ederis. (2002). *Pentaksiran di dalam Matematik: Isu dan cabaran*. *Kertas kerja dibentang dalam Seminar Kebangsaan Persatuan Pendidikan Matematik Malaysia (PPMM) 2002*. Kuala Lumpur, Universiti Malaya.